

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра менеджменту, підприємництва та торгівлі

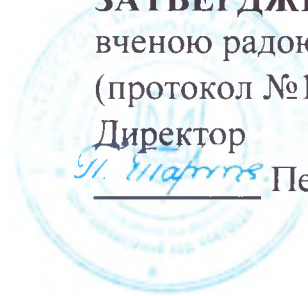
ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою УТЕІ ДТЕУ

(протокол №1 від 31 серпня 2023)

Директор

 Петро ГАВРИЛКО

ФРАНЧАЙЗИНГ / FRANCHISE

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Ужгород 2023

Укладач: Світлана ДАНИЛО, к.е.н., доц.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Рецензент: Наталія Василюх, к.е.н, доц. кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі

ВСТУП

Програма дисципліни «Франчайзинг» призначена для студентів УТЕІ ДТЕУ освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 18 «Виробництво та технології», спеціальність 181 Харчові технології ОПП «Ресторанні технології».

Програму підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів УТЕІ ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Франчайзинг» є формування у здобувачів освіти сучасного управлінського мислення про франчайзинг, як один із способів провадження та розширення бізнесу, надання беззаперечних переваг обом сторонам франчайзингового договору, використання франчайзингу, як інструменту поштовху для розвитку малого та середнього бізнесу.

Завданнями вивчення дисципліни - вивчення фундаментальних положень Франчайзингу, ознайомлення з вимогами державних і міжнародних договорів, основних нормативно-технічних документів підприємств, створення методичних основ для подальшого розвитку й поглиблення знань у рамках дисципліни.

Предметом вивчення дисципліни є діяльність щодо розробки та впровадження Франчайзингу, визначення характеристик суб'єктів підприємництва, підвищення результативності заходів щодо розвитку бізнесу.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Знання:

- сутність основних понять франчайзингу;
- особливості готельного франчайзингу;
- укласти договір франчайзингу;
- категорії франшизи.

вміння:

- вільно оперувати основними поняттями в галузі франчайзингу;
- застосувати види франчайзингу в готельному бізнесі;
- виявляти переваги та недоліки франчайзингу;
- вільно орієнтуватися в питаннях договору франчайзингу;
- застосовувати різні категорії франшизи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Дисципліна «Франчайзинг», як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою:

«Ресторанні технології» (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K02	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	1-9
K03	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	3-9
K05	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел	1-9
K11	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	1-9
<i>Спеціальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K 26	Здатність формувати комунікаційну стратегію в галузі харчових технологій, вести професійну дискусію.	4,5,8,9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР02	Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.	1-9
ПР19	Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.	1-9
ПР 20	Вміти укладати ділову документацію державною мовою.	4-6
ПР25	Виявляти творчу ініціативу з питань ринкової трансформації економіки.	9

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Франчайзинг та його основні поняття

Історія франчайзингу. Основні поняття категорійного апарату франчайзингових відносин. Права та обов'язки франчайзера та франчайзі. Франчайзинг – форма розширення бізнесу.

Роль франчайзингу у розвитку товарного обігу в Україні. Структура франчайзингу та його роль на розвиток торгівлі в Україні. Міжнародний франчайзинг.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6 - 17.

Інтернет-джерела: 18 -24.

Тема 2: Види та форми франчайзингу

Аналіз видів і форм франчайзингу. Товарний франчайзинг. Виробничий франчайзинг. Діловий франчайзинг. Корпоративний франчайзинг. Конверсійний франчайзинг. Регіональний франчайзинг. Субфранчайзинг. Франчайзинг, що розвивається.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6- 17.

Інтернет-джерела: 18-24.

Тема 3: Переваги, недоліки та послуги франчайзингу

Організаційні аспекти формування та розвитку франчайзингових відносин. Переваги та недоліки франчайзингу та франчайзі. Причини продавати права на свій бізнес. Франчайзинг, як спосіб додатково отримати кошти для бізнесу. Франчайзинг, як інструмент швидкого розширення на новому ринку і зміцнення своєї репутації на ринку. Франчайзинг, як постійна підтримка бізнесу. Готовність компаній до створення франчайзингової мережі. Переваги та недоліки участі у відносинах франчайзингу.

Послуги, що надаються франчайзі. Вступні послуги. Поточні послуги. Обсяг послуг, що пропонують франчайзерами франчайзі.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6- 17.

Інтернет-джерела: 18-24.

Тема 4: Договір франчайзингу

Предмет договору франчайзингу (комерційної консеції). Специфіка та зміст договору франчайзингу. Істотні умови договору франчайзингу. Права та обов'язки сторін. Контроль, відповідальність та гарантії сторін. сторін. Особливості угод про товарний та діловий франчайзинг. Припинення франчайзингових відносин. Законодавчо-правова база франчайзингу

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 11,12,16.

Інтернет-джерела: 18,19,23.

Тема 5: Франшиза

Поняття франшизи. Торгова марка. Ноу-хау. Комерційна таємниця. Репутація та нематеріальні активи. Оновлення, перепродаж франшизи. Франшиза, як повна бізнес система.

Послідовність оцінювання пріоритетності франшиз. Франшиз на плата, як елемент співпраці. Ефективність і окупність франчайзингового проекту. Інформаційне забезпечення процесу обрання франшизи.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 14.

Інтернет-джерела: 22.

Тема 6: Категорії франшизи

Роздрібна торгівля. Управління/менеджмент. Незалежний оператор торгової точки. Незалежний оператор мережі торгових точок. Інвестиції в портфель франшизи. Оптимізація структури франчайзингової винагороди.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 14.

Інтернет-джерела: 22.

Тема 7: Майстер франчайзі (субфранчайзер)

Франчайзі або юридична особа, що придбала право на розвиток та продаж франшизи. Франчайзингова плата. Роялті, що виплачує франчайзі франчайзеру.

Економічний зміст і види франчайзингових платежів. Визначення розміру франчайзингової винагороди.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6- 17.

Інтернет-джерела: 18-24.

Тема 8: Франчайзингові інструменти в підприємстві

Суть та особливості організації бізнесу на умовах франчайзингу. Позитивні та негативні чинники бізнесу на умовах франчайзингу. Роль франчайзингу у розвитку бізнесу. Дослідження економічних взаємозв'язків між франчайзинговим розвитком інститутів та економічним зростанням.

Показники оцінювання, економічної діяльності та комунікаційні стратегії франчайзингових підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6- 17.

Інтернет-джерела: 18-24.

Тема 9: Роль франчайзингу в інтеграції підприємництва в Україні

Становлення, розвиток та регулювання франчайзингу в Україні. Франчайзингові інструменти в підприємстві. Механізми, інструменти, що формують засади та особливості франчайзингу підприємництва в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правовий: 1 – 2.

Основний: 3 – 5.

Додатковий: 6- 10, 13-14.

Інтернет-джерела: 18-24.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правовий

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної ради України. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної ради України. 2003. №№ 40–44. Ст. 356.

Основний

3. Корольчук О.П. Франчайзинг (теорія, методологія, практика): монографія. К.: Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 207 с.
4. Кузьмін О.Є., Мирончук Т.В., Салата І.З., Марчук Л.В. Франчайзинг: навч. посіб. / за ред. О.Є.Кузьміна. К.: Знання, 2011. 267с.
5. Мунін Г.М., Карягін Ю.О., Артеменко А.С., Кошиль Ю.В. Франчайзинг у готельно-ресторанному бізнесі: навч. посіб. / за заг. ред.: Л. С. Трофименко, О. О. Гаца. К. : Кондор. 2008. 368 с.

Додатковий

6. Гессен А.Є., Журавель М.О., Стаханова В.В. Розвиток франчайзингу як вагомий фактор розширення ринку в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. № 14. URL: <http://global-national.in.ua/issue-14-2016/22-vipusk-4-gruden-2016-r/2560-gessen-a-e-zhuravel-m-o-stakhanova-v-v-rozvitokfranchajzingu-yak-vagomij-faktor-rozshirenniya-rinku-v-ukrain>
7. Григоренко Т. М. Класифікація франчайзингових мереж у роздрібній торгівлі. *Проблеми економіки*. 2016. № 4. С. 114-119.
8. Григоренко Т. Оцінка ефективності франчайзингової мережі. *Вісник КНТЕУ*. 2011. № 5 С. 14 – 27
9. Давидюк Л.П. Розвиток франчайзингового бізнесу в Україні та світі. *Причорноморські економічні студії*. 2019. С. 13–19.
10. Дослідження ринку франчайзингових послуг в Україні. 2020 рік. Pro-Consulting. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/issledovanierynka-franchajzingovyh-uslug-v-ukraine-2020-go>

- 11.Дмитришин В.С. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу. Співвідношення понять та правової природи. [URL: Kul.kiev.ua/images/chasop/2010_3/199.pdf](http://kul.kiev.ua/images/chasop/2010_3/199.pdf).
- 12.Ієвіня О.В. Деякі аспекти договору комерційної концесії. *Нотаріат для Вас*. 2010. Вип. № 1–2. С. 36–39.
- 13.Зайцев О.В., Кордас А.Р. Поточний стан франчайзингу в Україні та світі. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. С. 53–62.
- 14.Кулак Н.В., Мурована Л.В. Франшиза як ефективний інструмент ведення готельно-ресторанного бізнесу. *Вісник КНУТД*. Вип. № 5 (139). 2019. С. 93 – 104.
- 15.Мазуркевич І. О. Дослідження методичних підходів щодо оцінки ефективності франчайзингових інвестиційних проектів в сфері ресторанного бізнесу. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. № 1 (5), 2022. С. 21 – 26.
- 16.Ментух, Н. Правова природа договору комерційної концесії (франчайзингу). *Актуальні проблеми правознавства*, Вип. 1. 2023. С. 47-53..
- 17.Smidekova G. Franchising as a modern contractual realization of distribution (Particularly in Slovakia). LLM International Business Law. 2011/2012 Master Thesis. 49 p.

Інтернет-джерела

- 18.Всеукраїнська громадська організація Федерація розвитку франчайзингу, гостинності та інфраструктури. [URL:http://fdf.org.ua/aboutfranchise/kodeks-etiki-franchajzing](http://fdf.org.ua/aboutfranchise/kodeks-etiki-franchajzing)
- 19.Каталог франшиз. URL: <https://franchisegroup.com.ua/catalog-franchise/>
- 20.Федерація розвитку франчайзингу України. URL: <http://fdf.org.ua/about-franchise>
- 21.Italian Franchise Association. Італійська асоціація франчайзингу. URL: www.assofranchising.itEuropean Franchise Federation. Європейська асоціація франчайзингу. URL: <http://www.efff.franchise.com/>
- 22.German Franchise Association. Німецька асоціація франчайзингу. [URL: http://www.franchisenet.de/](http://www.franchisenet.de/)
- 23.World Intellectual Property Organization, WIPO. Керівництво по франчайзингу Всесвітньої організації інтелектуальної власності URL: www.wipo.int
- 24.International Franchise Association, IFA. Міжнародна асоціація франчайзингу. [URL:www.franchise.org](http://www.franchise.org)